

2022

Eco Advies Wiersma

Toetsing Wet natuurbescherming

*Een flora en fauna quickscan ten
behoefte van de grootschalige verbouw de
Foarryp 22 Wijnaldum*

Toetsing Wet natuurbescherming

Een flora en fauna quickscan behoefte van de grootschalige verbouw de Foarryp 22 Wijnaldum

Leeuwarden, januari 2022

In opdracht van:

Mr/Mevr. Gerards-de Vries

Uitvoering:

Eco Advies Wiersma

Oenemastate 45

8926 PN Leeuwarden

Tel.: 0610570211

Email: janbrandtwiersma@gmail.com

Auteur en veldwerkzaamheden:

Dhr. Jan Brandt Wiersma

Omslagfoto: Impressie plangebied.

Eco Advies Wiersma

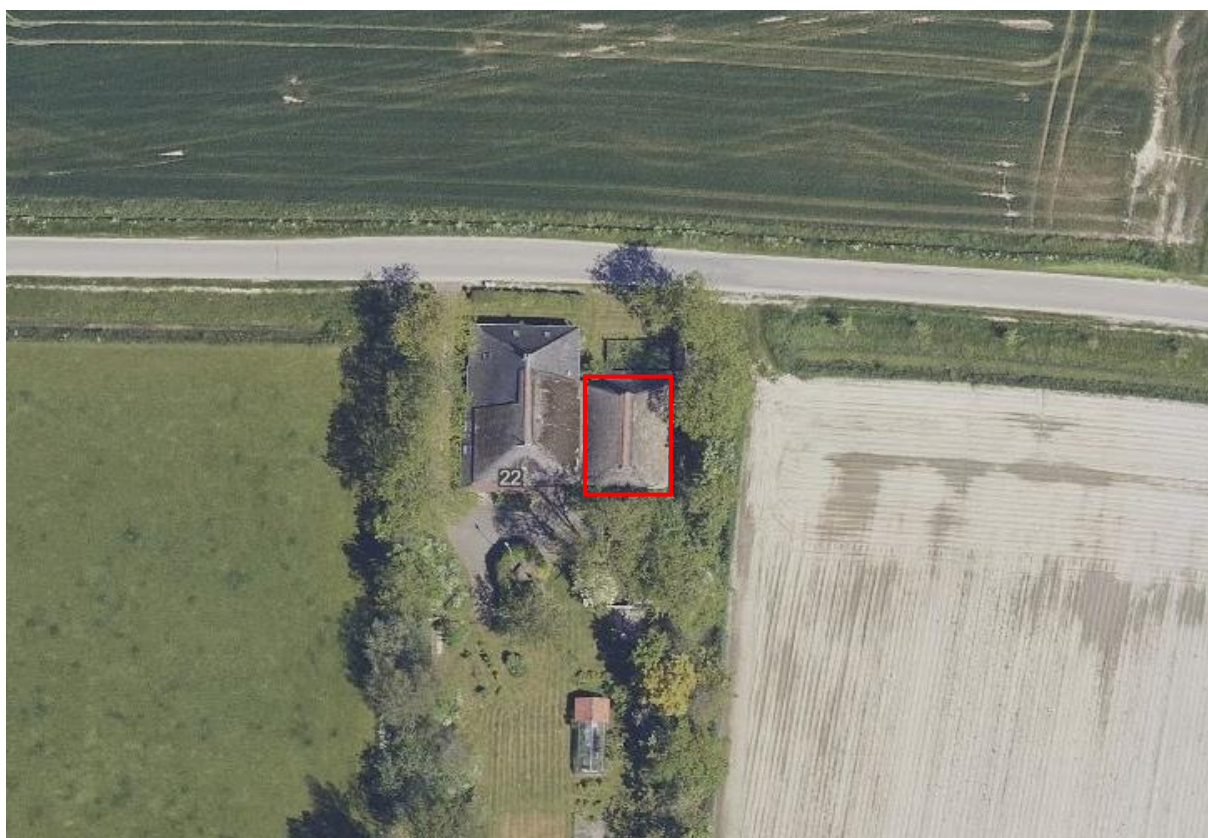
Inhoudsopgave

1. Inleiding	4
1.1 Aanleiding.....	4
1.2 Doel.....	5
1.3 Gebied- en planbeschrijving	5
2. Onderzoeksmethodiek.....	7
3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)	7
3.1 Toetsing gebiedsbescherming	7
3.1.1 Natura 2000.....	7
3.1.2 Natuurnetwerk Nederland.....	8
3.1.3 Provinciaal beschermde gebieden	9
3.2 Toetsing soortenbescherming	9
3.2.1 Vleermuizen.....	9
3.2.2 Huismus	10
3.2.3 Gierzwaluw	10
3.2.4 Kerkuil.....	10
3.2.4 Niet jaarrond beschermde nesten.....	10
3.2.5 Vrijgestelde soorten	11
3.3 Toetsing houtopstanden.....	11
4. Samenvattend en Conclusie flora en fauna quickscan	12
5. Literatuurlijst.....	13

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De eigenaren van een deel van de woning (huidige schuur) aan de Foarryp 22, 8857 RE te Wijnaldum zijn voornemens over te gaan tot grootschalige verbouw van de schuur (plangebied). Het plangebied krijgt in de nieuwe situatie een woonbestemming. Het overige deel van de woning blijft bij het planvoornemen onaangetast.

Figuur 1. Ligging plangebied (rood omkaderd) t.o.v. de omgeving.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. In het kader van de vergunningsaanvraag is Eco Advies Wiersma gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden (waaronder Natura-2000 en EHS/NNN-gebieden) in de omgeving en houtopstanden. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

1.2 Doel

Het doel van deze flora en fauna quickscan is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn “directe omgeving”. Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Wet natuurbescherming te voorkomen.

De toetsing schept, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

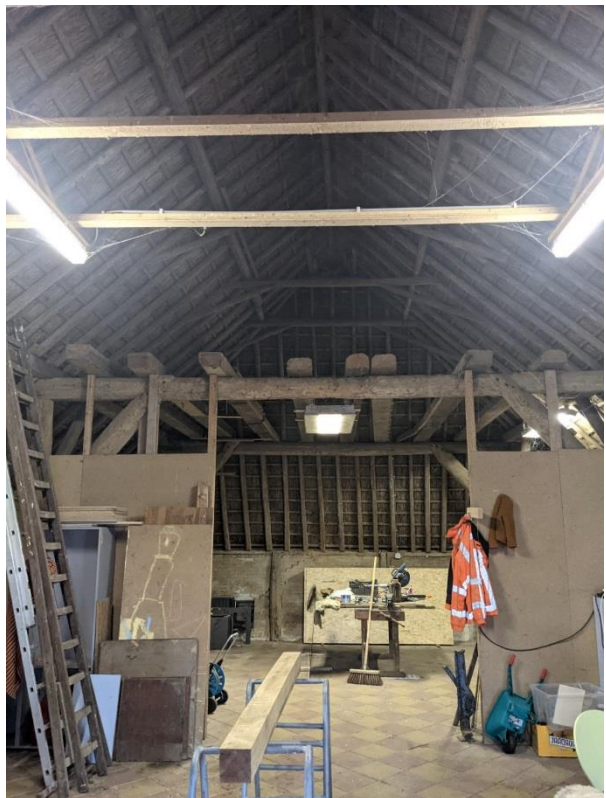
1. Komen er binnen het plangebied, onder de Wet natuurbescherming, beschermde soorten voor?
2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van het planvoornemen beschermde natuurgebieden?
3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het plan, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en -natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij de realisatie van het plan eventuele overtredingen onder de Wet natuurbescherming vermeden, dan wel verzacht worden?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Eco Advies Wiersma volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdierverseniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bij12. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist.

1.3 Gebied- en planbeschrijving

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van Wijnaldum en betreft een schuur van een woonboerderij. Het plangebied ligt aan de noordkant direct aan de weg de Foarryp. Aan de zuidkant is een diepe tuin aanwezig met rondom bosschage. De wijde omgeving wordt verder gekenmerkt door agrarische landbouw.

De schuur is opgetrokken met een bakstenengevel zonder spouwmuur. De gevels van de woning bestaan uit authentieke opgemetselde geeltjes. In de zuidgevel zijn grote schuurdeuren aanwezig (figuur 2, weergave linksboven). Het dak van het plangebied is, op de nokpannen en een aantal dakpannen aan de noordzijde na, grotendeels met riet bedekt (figuur 2, weergave rechtsboven). Zoals dat meer wordt gezien bij dergelijke woonboerderijen is het dak van de aangrenzende woning deels met riet bedekt en deels met dakpannen (figuur 2, weergave linksonder). In de huidige situatie is het plangebied nog in gebruik als schuur. Inwendig bestaat de schuur uit een openruimte (figuur 2, weergave rechtsonder).

Figuur 2. Weergave LB: Zuidzijde gevel plangebied. Weergave RB: Noordzijde plangebied. Weergave LO: impressie karakter aangrenzende woning (dit deel blijft onaangetast). Weergave RO: Inwendige deel plangebied.

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht de initiatiefnemer heeft Eco Advies Wiersma middels een flora en fauna quickscan het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming en overige gebiedsbescherming. De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van een beschermd natuurgebieden vallen. Middels een veldbezoek (14-01-2022) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)

De ecologische wet en regelgeving is in de Wet natuurbescherming (Wnb) in grote lijnen onderverdeeld in soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden. De wet is gericht op het ontwikkelen en beheren van natuur om de biologische biodiversiteit te behouden en te herstellen. Tevens heeft het als doel om de cultuurhistorische en maatschappelijke functies van natuur in stand te houden (Ministerie van Economische Zaken, 2017). In de volgende paragrafen wordt het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming.

3.1 Toetsing Gebiedsbescherming

Beschermde gebieden zijn op te delen in Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland. Daarnaast zijn er in Friesland provinciaal beschermde gebieden als ganzenrust en -slaapgebieden en weidevogelkans en -compensatiegebieden.

3.1.1 Natura 2000

Het plangebied valt buiten Natura 2000-gebieden (figuur 3). Negatieve effecten door externe werking door bijvoorbeeld trillingen, geluid, oppervlakte verlies en stikstofuitstoot zijn gezien de grote afstand (± 3.7 kilometer) tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Waddenzee) uitgesloten. Om deze reden is op voorhand uitgesloten dat het planvoornemen significant negatief effect heeft op instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000.

Figuur 3. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. Natura 2000-gebied Waddenzee (paars).

3.1.2 Natuurnetwerk Nederland

Een ingreep op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN (verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het plangebied valt buiten de begrenzing van het NNN (figuur 4). Negatief effect op NNN is niet aan de orde.

Figuur 4. Ligging plangebied (rode ster) t.o.v. dichtstbijzijnde NNN (oranje).

3.1.3 Provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied is niet aangewezen als ganzenrust- en foerageergebied of weidevogelkans-/weidevogelkerngebieden (Kaartenkijkdoos Provincie Fryslân). Om deze reden is negatief effect niet aan de orde.

3.2 Toetsing Soortenbescherming

Vanuit de Wnb is de soortbescherming verdeeld in de drie categorieën: vogels, overige Europees beschermde soorten en andere nationaal beschermde soorten. Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Europees beschermde soorten genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten. Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Europees beschermde soorten. Naast de beschermde soorten dient men de 'Zorgplicht' in acht te houden. Dit houdt in dat ongeacht of dier- en plantensoorten beschermd zijn, eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de instandhouding van de soort(en) en zijn habitat (Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016).

Omdat het planvoornemen zich enkel richt op de schuur (plangebied) is de soorttoetsing met name gericht op beschermde gebouwbewonende soorten waarvan het verblijfplaats en/of nest (jaarrond) beschermd zijn en soorten die gebruik maken van de, binnen de invloedssfeer liggende, omgeving.

3.2.1 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden. De nadruk van het veldbezoek is gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten zoals de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Van deze (vrij) algemeen voorkomende gebouwbewonende vleermuizen wordt aangenomen dat deze voorkomen in de ruime omgeving van het plangebied. Verblijfplaatsen van vleermuizen zijn jaarrond beschermd.

Verblijfplaatsen

Bij de inspectie is geconstateerd dat het bij het dak grotendeels ontbreekt aan geschikte invliegmogelijkheden die toegang biedt naar potentieel geschikte (zomer)verblijfplaatsen van de eerdergenoemde vleermuizen. De nokpannen en het rietendak sluiten strak op elkaar aan. Daarnaast is o.a. eventuele invliegmogelijkheden tussen het rietendak en het uilenbord gecheckt. Ook hier zijn geen invliegmogelijkheden aangetroffen. Enkel aan de noordzijde van het plangebied bestaat een klein deel van het dak uit dakpannen (zie figuur 2, RB). De hoogte van deze dakpannen is dusdanig laag (tot 2 meter) dat deel van het dak ongeschikt wordt geacht als verblijfplaats. Bij het opwippen van de dakpannen zijn dan ook geen aanwijzingen (bijv. uitwerpselen) van aanwezigheid vleermuisverblijfplaats aangetroffen.

Vleermuisverblijfplaatsen binnen het plangebied zijn uitgesloten. Echter is de aangrenzende woning grotendeel gelegd met dakpannen. Dit deel de van aangrenzende woning zou in potentie vleermuisverblijven kunnen herbergen. Het wordt daarom aangeraden deze tijdens het

planvoornemen onaangetast te laten, en te voorkomen dat deze tussen zonsondergang en zonsopkomst wordt beschreven met kunstverlicht.

Vliegroute

Binnen de invloedssfeer van het planvoornemen ontbreken aaneengesloten lijnvormige elementen die in potentie kunnen dienen als vliegroute. Het is daarmee uitgesloten dat er vliegroutes worden aangetast.

Foerageergebied

Met name de zuidkant (tuin met bosschage) van het plangebied kan vanwege de luwte plekken als foerageergebied gebruikt worden door de eerdergenoemde vleermuizen. De omgeving van het plangebied betreft in alle gevallen niet een essentieel foerageergebied. Wél dient men in het kader van de Zorgplicht een toename van verlichting rondom het plangebied zo veel mogelijk te beperken om verstoring van foeragerende vleermuizen te voorkomen.

3.2.2 Huismus

Huismussen zijn zeer honkvast en hebben een actieradius van hooguit enkele honderden meters. Ze blijven het gehele jaar op dezelfde plek. De huismus hecht grote waarde aan korte bomen en struweel in zijn broedgebied. Door het verdwijnen van geschikt habitat en broedmogelijkheden is er een enorme achteruitgang van de huismusstand. Het nest wordt elk jaar opnieuw gebruikt. Om deze redenen zijn nesten van huismussen jaarrond beschermd.

Bij de inspectie van het plangebied is geconstateerd dat enkel het kleine deel aan de noordzijde dat met dakpannen bedekt is, invliegmogelijkheden herbergt. Echter ligt de hoogte van deze dakpannen dusdanig laag (tot 2 meter) dat deel van het dak ongeschikt wordt geacht als nestplaats. Bij het opwippen van de dakpannen zijn dan ook geen aanwijzingen (bijv. nesten en uitwerpselen) van aanwezigheid huismusnesten aangetroffen. Er zijn tevens geen huismussen rondom het plangebied waargenomen. Aantasting van jaarrondbeschermden nesten van de huismus is daarmee uitgesloten.

3.2.3 Gierzwaluw

Van de gierzwaluw is bekend dat deze in de omgeving van het plangebied voorkomen en broeden. Bij de inspectie van het plangebied is, evenals bij de huismus en de vleermuizen, geconstateerd dat er geen geschikt nestgelegenheden aanwezig zijn. Namelijk, de gierzwaluw heeft hogere locaties nodig om zichzelf in het luchtruim te kunnen laten vallen. Daarmee is aantasting van jaarrondbeschermden nesten van de gierzwaluwnesten tijdens het planvoornemen uitgesloten.

3.2.4 Kerkuil

Van de kerkuil is bekend dat deze graag in soortgelijke bebouwing broedt als het plangebied. Bij de inspectie van het plangebied is geconstateerd dat er geen invliegopeningen zijn die het plangebied inwendig ruimte biedt voor nestgelegenheden. Daarnaast zijn er in het plangebied geen aanwijzingen (bijv. uitwerpselen en braakballen) van aanwezigheid van de kerkuil aangetroffen. Daarmee is aantasting van jaarrondbeschermden kerkuilnesten tijdens het planvoornemen uitgesloten.

3.2.4 Niet jaarrond beschermden nesten

Naast jaarrond beschermden nesten kunnen er tijdens het broedseizoen (grootweg 15 mrt. t/m 15 juli) broedvogels in de schuur broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Het betreft o.a. het winterkoninkje, waarvan een oud nest is aangetroffen (figuur 5). Daarnaast is bekend dat er in het

verleden een boerenwaluw heeft gebroed in de schuur. Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Om wezenlijk verstoring te voorkomen, wordt het aangeraden om buiten het vogelbroedseizoen te werken of voorafgaand aan het broedseizoen invliegopeningen te dichtten, waarmee voorkomen wordt dat vogels in de schuur kunnen komen en er gaan broeden. Daarnaast dient men te voorkomen dat omliggende bosschage aangetast wordt, indien hier vogels broeden.

Figuur 5. Oud nest winterkoninkje in de schuur (plangebied)

3.2.5 Vrijgestelde soorten

In en direct rondom het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid verschillende algemeen voorkomende soorten (denk aan haas en (woel)muizen) voor waarvoor een provinciale vrijstelling van bescherming geldt. Voor alle soorten dient men rekening te houden met de Zorgplicht.

3.3 Toetsing houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een melden/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt welke onderdeel zijn van een houtareaal of bomenrij als bovengenoemde. Er is derhalve geen sprake van een melden/of herplantingsplicht.

4. Samenvattend en Conclusie flora en fauna quickscan

De eigenaren van een deel van de woning (huidige schuur) aan de Foarryp 22, 8857 RE te Wijnaldum zijn voornemens over te gaan tot grootschalige verbouw van de schuur (plangebied). Na de verbouw zal het plangebied fungeren als woning. In het kader van de vergunningsaanvraag heeft Eco Advies Wiersma een ecologische toetsing uitgevoerd om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Het planvoornemen heeft door bijvoorbeeld trillingen, geluid, oppervlakte verlies en stikstofdepositie geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Daarnaast heeft het planvoornemen geen negatief effect op overige beschermde gebieden onder de Wet natuurbescherming en provinciaal beschermde gebieden. Bij het planvoornemen worden geen bomen gekapt die onderdeel zijn van een houtopstand (Wnb), waarmee er geen sprake is van een meld en/of herplantingsplicht omtrent houtopstanden.

Naast de gebiedsbescherming is het planvoornemen getoetst aan Europees en nationaal beschermde soorten. In de wijde omgeving komen verschillende beschermde soorten voor die gebruikmaken van dergelijke bebouwing als dat van het plangebied. Op basis van de flora en fauna inspectie is gebleken dat de in de omgeving voorkomende vleermuissoorten geen verblijfplaatsen (kunnen) hebben in het plangebied. Ditzelfde geldt voor broedvogels (als huismus, gierzwaluw en kerkuil) waarvan het nest jaarrond beschermd is. Wel dient rekening te worden gehouden dat er onder de dakpannen van de aangrenzende woning vleermuisverblijfplaatsen en/of broedvogels aanwezig kunnen zijn. Het wordt daarom aangeraden het dak van aangrenzende woning tijdens het planvoornemen onaangetaast te laten, en te voorkomen dat deze tussen zonsondergang en zonsopkomst wordt beschenen met verlichting.

Naast jaarrond beschermde nesten kunnen er tijdens het broedseizoen (grofweg 15 mrt. t/m 15 juli) broedvogels in de schuur broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Om wezenlijk verstoring te voorkomen, wordt het aangeraden om buiten het vogelbroedseizoen te werken of voorafgaand aan het broedseizoen invliegopeningen te dichtten, waarmee voorkomen wordt dat vogels in de schuur kunnen komen. Daarnaast dient men tijdens het broedseizoen, indien er op dat moment vogels broeden in het bosschage, te voorkomen dat het omliggende bosschage aangetast wordt.

Verder dient men tijdens de uitvoer van de werkzaamheden rekening te houden met de Zorgplicht (Artikel 1.11 wnb). De Zorgplicht geldt voor elke soort/individu in Nederland. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan door een werkwijze te hanteren waarbij dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop.

5. Literatuurlijst

Ministerie van Economische Zaken, 2017. *Wet natuurbescherming (16 december 2015)*. [Online] Beschikbaar op: <http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/wet-natuurbescherming-16-december2015>

Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016. *Soortenbescherming bij*, Den Haag: Ministerie van Economische Zaken.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2017. *Natura 2000-gebieden*. [Online] Beschikbaar op: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx?subj=n2k>

Provincie Fryslan, 2018. *Handreiking Wet Natuurbescherming voor de Friese gemeentes*. [Online] Beschikbaar op: https://www.fryslan.frl/beleidsthemas/wet-natuurbescherming_3532/

Rijksoverheid, 2017. *Begrenzing van het Natuurnetwerk en de Natura 2000-gebieden*. [Online] Beschikbaar op: <http://www.clo.nl/indicatoren/nl1425-begrenzing-van-het-natuurnetwerk-ennatura-2000-gebieden>

Stibbeblog, 2016. *De Wet natuurbescherming: wanneer is sprake van een verstoring van een vogel die van wezenlijke invloed is?*. [Online]

Beschikbaar op: <http://www.stibbeblog.nl/all-blog-posts/environment-and-planning/de-wetnatuurbescherming-wanneer-is-sprake-van-een-verstoring-van-een-vogel-die-van-wezenlijkeinvloed-is/>

Synbiosys, 2017. *Kaart Natura 2000 gebieden*. [Online] Beschikbaar op: <https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek2.aspx>

Geraadpleegde websites:

<https://NDFf.nl/>

<https://telmee.nl/>

<https://waarneming.nl/>

Kaartenkijldoos, provincie Fryslân.

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abddd3>

Planologische Ecologische Hoofdstructuur kaart (Planologische EHS)

<https://fryslan.maps.arcgis.com/home/webmap/viewer.html?webmap=eb4e12aa6eea4591af7c0f48ef6def54&extent=120990,533762,221778,617075,28992>